

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 21. 1. 1919, sp. zn. Rv I 16/18

Číslo: 14/1919

Právní věta:

Pouze domnělý nabývací důvod k vydržení a to ani k mimořádnému vydržení nestačí.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 21.01.1919

Spisová značka: Rv I 16/18

Číslo rozhodnutí: 14

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobě o vydání půjčeného dámského zlatého řetízku čelila žalovaná jednak obranou, že jí byl řetízek žalobkyní darován, jednak obranou, že nabyla vlastnictví řetízku vydržením. – Procesní soud první stolice (okresní soud v Mladé Boleslavi) žalobu zamítl. Dospěl sice k přesvědčení, že řetízek nebyl žalované darován, nýbrž jen výprosou ponechán. Přiklonil se však k obraně žalované, že nabyla vlastnictví řetízku vydržením, zjistiť, že jest již přes 6 let v držbě a že držela řetízek bezelstně, domnívajíť se, že jí byl žalobkyní darován. – Odvolací soud (krajský soud v Mladé Boleslavi) uznal dle žaloby, poukázav k tomu, že výprosu dlužno dle § 971 obč. zák. považovati za půjčku a při půjčce vydržení jest pro nedostatek řádného titulu dle § 1452 obč. zák. vyloučeno.

Nejvyšší soud dovolání žalované nevyhověl.

Důvody:

Hledíc k zjištění, že řetízek nebyl žalované darován, nýbrž jen výprosou do odvolání ponechán, nelze držbu žalované považovati za pořádnou a tudíž schopnou k vydržení. Na tom ničeho není s to změnit a další, odvolacím rozsudkem nedotčené zjištění první stolice, že žalovaná držela a užívala řetízek, domnívajíť se, že jí ho žalobkyně darovala. Považujíť řetízek za darovaný a tudíž za věc vlastní, stala se žalovaná arcíť jeho držitelkou a byla pro omluvitelnost této své mylné domněnky držitelkou bezelstnou (§§ 326 a 1463 obč. zák.). Tím však objektivní nedostatek právního důvodu držby nebyl nikterak odčiněn. Zákon (§ 1461 obč. zák.) uznává omyl držitelům ohledně právního důvodu držby za nezávazný pouze v jednom směru, totiž, pokud jde o předchůdcovo oprávnění, s věcí nakládati.

Nedostatek tento bezelstností držitele a uplynutím vydržecí doby se zhojí a práva vydržením se nabývá. Jinak objektivní nedostatek právního důvodu nabytí držby mylným, byť i bezelstným domněním držitele odčinit nelze.

Nebylo-li zde zákonem uznaného nabývacího důvodu, nemůže tento nedostatek opačnou, byť i okolnostmi zdůvodněnou domněnkou držitele býti nahrazen. To plyne z §§ 1461 a 326 obč. zák., dle něhož při omylu o skutečnostech nebo neznalosti zákonných předpisů lze sice býti držitelem nepořádným, nicméně však držitelem bezelstným, a dochází opory též v mínění, projeveném referentem při poradě o revisi návrhů občanského zákoníku ze dne 13. července 1807 (Ofner, mat. II., str. 369 n.), jenž, objasňuje blíže pojem bezelstnosti, uvádí pod č. 3: „Držitel dovolává se s pravděpodobností na právní nebo skutkový omyl, sběhnuvší se co do titulu, na př., domníval se, že věc nebyla mu pouze zapůjčena, nýbrž, že byla mu darována. Týž jest sice držitelem nepořádným, nikoli však obmyslným.“